

Myndigheters Möten i Molnet 2.1

Exempel på utredning

Syfte

- Insyn i hur Trafikverket jobbar kring områdena digitalt samarbete samt moln & myndighet
- Större förståelse för problematiken

Program 9:00–11.00

- Inledning
- Trafikverkets utredning
- Paus 5 min, ca kl 10
- Trafikverkets utredning forts.
- Frågor och diskussion
- Avrundning, summering

Presentatörer

Erik Enocksson, Trafikverket

Peter Björk, Trafikverket

Peter Arnfalk, REMM

Pontus Grönvall, REMM

Myndigheternas Möten i Molnet – MMiM

- **MMiM (1) – april 2020**
 - Får svenska myndigheter ha digitala möten i molnet?
 - IT-driftsutredningen, eSam, DIGG, Trafikverket
- **MMiM 2.0 – januari 2021**
 - Fortsatt diskussion om svenska myndigheters möjlighet att använda molnbaserade tjänster för digitala möten
 - Allmänna utredningar: IT-driftsutredningen och eSam
 - Utredningar myndigheter: Trafikverket och Försäkringskassan
- Dokumentation: **remm.se/nyheter/**

MMiM 2 djupstudie

Konfidentialitet: nivå 1, ej begränsad.

Digital samverkan – Bakgrund

Bakgrund TRV utredning ”digitala samverkan”

- Prioriterad ledningsfråga.
- Snabbutredning med formell start okt 2020, lev dec 2020.
Ursprungsbeställningen och den utökade omfattningen
- Covid 19 & nya normala.

Kort om nuläge - digitala samverkan

- Rekommendation en storsatsning baserat på nuvarande tekniker.*
- Formaliseras just nu i form av resurser, beslutade åtgärder och styrning.
- Samverkan med andra myndigheter

* Dagens samtalsämne.

Vad vi har genomfört och hur

Vad ingick i projektet?

- **Omfattning**
Digitala mötes- och samarbetstjänster med tillhörande stödfunktioner
- **Kartläggning**
Insamling av alla våra olika verksamheters krav/behov
Insamling och tolkningsexempel av icke funktionella krav
 - Lagar, föreskrifter, interna riktlinjer/rekommendationer och tillämpningarInventering och dialog med leverantörer på marknaden
- **Analys**
Krav från verksamheten
De samlade icke funktionella kraven
- **Rekommendationer**

Frågeställning till kravinsamling (1/3)

- Beskriv på vilket/vilka sätt man använder digital teknik när man har möten och samarbeten med andra
 - Hur hanteras detta idag?
 - Vad saknar man idag?
 - Hur skulle man önska att det fungera framöver?
 - Tänk i både funktion och sätt att arbeta.
- Skiljer sig arbetssättet åt beroende på vem jag och/eller vi jobba med?

Frågeställning till kravinsamling (2/3)

- Vilka samarbetar man med:

Internt

- Med andra inom sitt egna VO...
- Med andra inom hela Trafikverket

Externt

- Blandade deltagare inom hela Trafikverket och externa parter
- Med andra myndigheter och organ inom och utanför Sverige
- Med entreprenörer och samarbetsparters
- Med medborgare eller privata aktörer

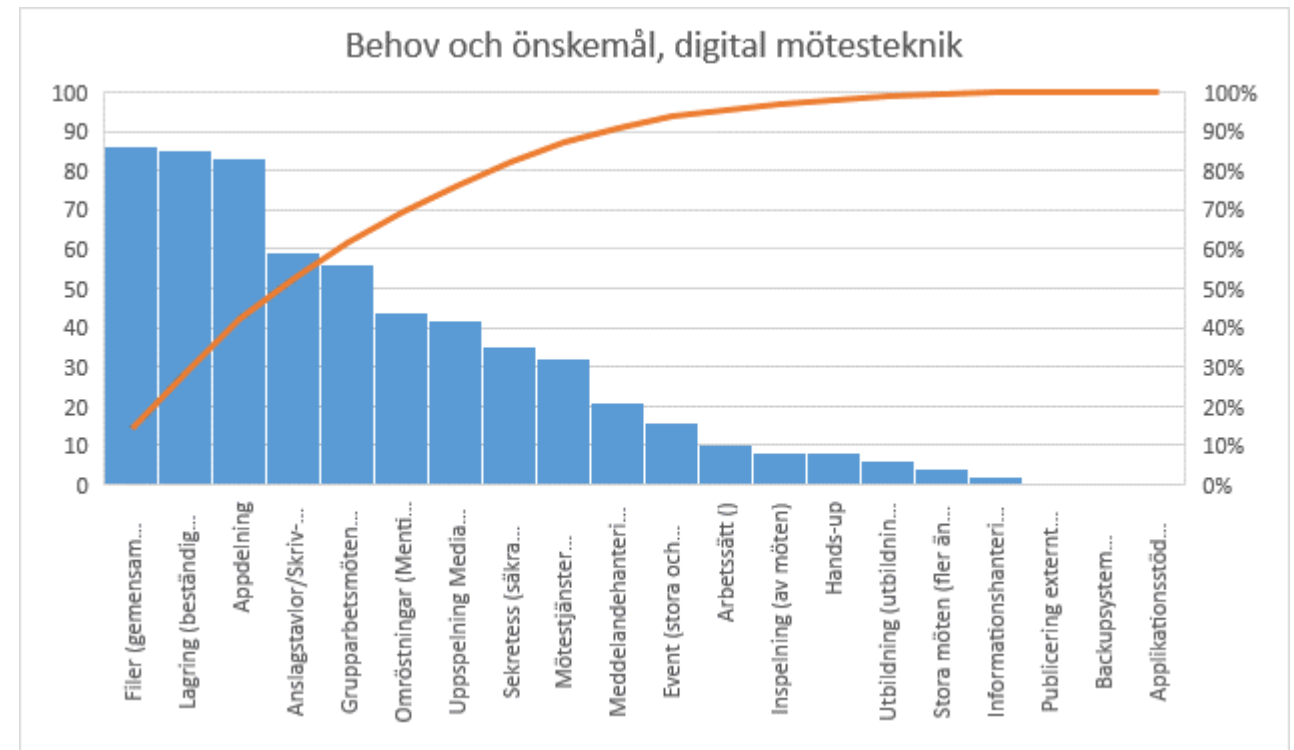
Frågeställning till kravinsamling (3/3)

- Finns det rutiner för att hantera arbetet om de tekniska funktionerna saknas under en period?
Vilken påverkan får detta på verksamheten och hur länge klarar man jobba under detta tekniska bortfall?
- Förutom krav finns det andra önskemål och behov?
Utbildning i arbetssätten för digitala möten/samarbetsplattformar och hur man nyttjar de verktyg?

Insamlade verksamhetskrav

- Enklare delning av filer internt samt med externa parter
- Förenklad delning av större filer
- Verktyg för interaktiva möten (Workshop-stöd)
- Delning av dokument för gemensam och samtidig redigering
- Enkelt kunna spela upp media i möten för att dela med andra
- Stöd för digitala mötes- och samarbetstjänster med sekretesskyddad information
- Tillräcklig kapacitet och prestanda i vår IT-miljö för att våra digitala arbetssätt ska kunna genomföras utan störningar, oavsett vilken funktion som nyttjas.

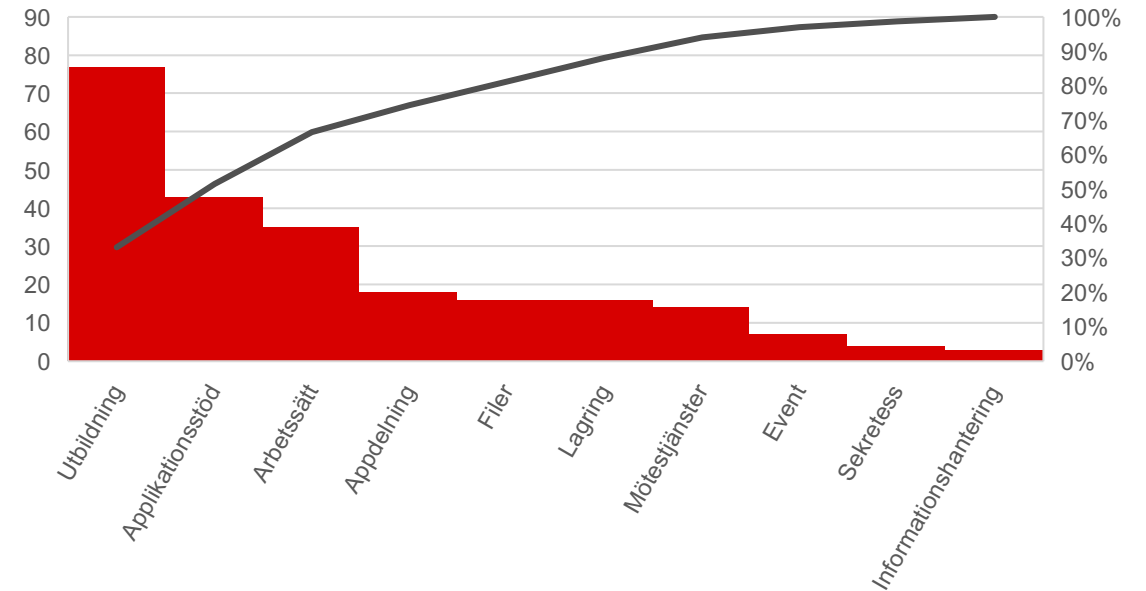
Behov och önskemål, digital mötesteknik

Insamlade verksamhetskrav

- **Utbildning** och förståelse för att maximera nyttjandet av våra verktyg, digitala arbetssätt och hur vi ska hantera information
- Uppdaterad dokumentation, information och vägledningar kring program, arbetssätt och policys
- Applikationsstöd i alla situationer, också jämt mot externa parter tekniska plattformar/lösningar
- Stöd i sekretesshantering, både rörande teknik och bedömning/lagefterlevnad
- Enkelhet i hur man delar dokument och skapar/hanterar samarbetsytor både internt och mot externa
- Trafikverket bör jobba strukturerat och systematiskt med frågor rörande möteskultur och mötesteknik för att få till en förändring i hela organisationen i sättet att samarbeta digitalt

Önskemål utöver tekniska funktioner

Omvärldsbevakning

Diskussionsunderlag till leverantörer

Generella

- Hur erbjuds tjänsterna?
 - Online (vart finns dessa datacenters i vår region)
 - Onpremise
 - Hybrid
 - Vilken persondata krävs Online?
 - Vilka attribut behöver replikeras mellan Onpremise och Online?
 - Replikeras personuppgifter mellan datacenters i olika regioner?
- Vilka huvudfunktioner innehåller tjänsten?
 - Bifoga även underlag som beskriver delkomponenter och dess funktioner på en mer detaljerad nivå.
- Skiljer sig funktionaliteten mellan Online och Onpremise
- Hur ser möjligheten ut att ansluta till era tjänster från andra konkurrerande leverantörers klientprogram?
- Hur hanteras incidentärenden för tjänsten?
- Hur övervakas och administreras tjänsterna?
- Finns det gränssnitt för att integrera övervakning och administration från tredjepartsystem?
- Vart hanteras innehållet i möten, inspelningar och andra centrala funktioner?
- Vilka begränsningar finns det i olika funktioner?
 - Exempelvis antal deltagare i ett möte
 - Vid video hur många visas samtidigt och hur är mekanismen för vilka som visas?
- Beskriv stödverktyg och processer har ni för att hantera migrering till och från era tjänster?

Säkerhet och juridiska

- Vem äger tjänsterna och under vilket lands lagstiftning faller det under?
- Vilka personer/roller hos leverantören har möjlig åtkomst (fysiskt och logiskt) till personuppgifter samt information som hanteras i tjänsten och vilka länder är deras hemvist?
- Vad innehåller loggar/loggarna för information på klienten och serversidan, i vilka format är dessa samt vilka har åtkomst till dem?
- Har lösningen stöd för flerfaktoraauthenticisering och iså fall beskriv vilka?
- Finns möjlighet att använda olika autentiseringssystem i så fall vilka?
- Hur är informationen som hanteras av tjänsten skyddad och krypterad?
- Vilken information kan lagras/sparas i tjänsten, hur kan man radera samt återställa den? Var lagras?
- Överförs statistik och telemetri till leverantören och kan man förhindra detta centralt?
- Hur ser processen och flödet ut rörande hantering av säkerhet- och funktionsuppdateringar?
- Hur kan man styra och kontrollera behörigheten till olika funktioner i tjänsten?
 - Gäller både interna och externa användare/deltagare
- Jobbar ni aktivt med kontinuitetsplaner och hur genomförs dessa?
- Vilket stöd finns det i tjänsten för:
 - Spårbarhet (compliance) och hur fungerar den?
 - Klassificering av information och hur fungerar den?

Finansiella

- Hur ser licensmodellen ut för tjänsten?
 - Servrar och klienter
 - Underhåll och support (svensktalande?)
 - Test och produktionstestmiljöer

Mötestjänster

Microsoft
Zoom
Next Cloud
SGSI
SAAB
CGI
Cisco
Pexip
Försäkringskassan
MSB
Poly
GoToMeeting
Slack
Adobe Connect
StarLeaf
BlueJeans
Bitrix
Miro
Google Meet
LifeSize
Amazon Chime
Mitel MiCloud Connect
LogMeIn
RingCentral
8x8 - Jitsi Meet
Element Matrix (Riot)

Samarbetslösningar

Microsoft Teams, Sharepoint
NextCloud
Slack
Google
Dropbox Business
HighQ
Tresorit
Box
Bitrix24
SER Group
ownCloud
Sandstorm
Citrix Content Collaboration
Bitrix24

Stödfunktioner

Gruppchat
Mattermost
Matrix (Riot)
Zulip
Sharepoint
Skype
Digitala arbetsytor (whiteboard)
Flatfrog
Samsung
Smartboard
Conceptboard
Clevertouch
Microsoft Whiteboard
Mural
Nureva Span Workspace
Dela dokument
Citrix Sharefile
Sharepoint
Storegate
Axient X360Sync onprem
Undersökningar
Mentimeter
PollEverywhere
Videostreaming/broadcasting
Microsoft Stream/Live
Wowza Streaming (Onprem)

Konferenslösningar

Quickchannel
Microsoft Teams Live/Stream
Cisco Webex Events
Jirango
AltspaceVR
Trippus
Gullers

Juridiken & tekniken

3 snabba frågor & svar om molnet;

- Är alla moln olagliga för myndigheter?
-Nej
- Är alla moln lagliga för myndigheter?
-Nej
- Kan detta utredas en gång för alla?
-Nej

”Vad är problemet?”

- Juridik & teknik.
- Statstjänsteman delar myndighetsinformation.
- Molnleverantören har insyn till kundinformation.
- ”Lovar att inte titta” men Amerikansk lag tvingar utlämning.

Publicerad 2020-11-24

Allvarliga brister i Skolplattformen i Stockholm

Integritetsskyddsmyndigheten har granskat Skolplattformen, det it-system som används för bland annat elevadministration av skolor i Stockholm stad.

Granskningen visar på brister i säkerheten som är så allvarliga att myndigheten utfärdar en administrativ sanktionsavgift på fyra miljoner kronor mot utbildningsnämnden i Stockholm stad.

Hjälp beslutsfattare på myndigheten.

Omni Toppryheter Senaste nytt Bevakningar Sök

ANNONS | AMAZON WEB SERVICES
Osäkerhet kring molnet kostar staten miljarder

Fram till nu har osäkerhet kring säkerhet, regelefterlevnad och ökad administration varit de främsta anledningarna som hindrat offentlig sektor från att dra nytta av molntjänster i stor skala. Därför har Amazon Web Services (AWS) lanserat AWS ClearStart - ett program som hjälper offentliga verksamheter i Sverige att ta steget till molnet, och skapa moderna, säkra och effektiva samhällstjänster.

Publicerad 2021-02-22

150 miljoner i sanktionsavgifter under 2020

Under förra året beslutade Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) om sanktionsavgifter på 150 miljoner kronor, framför allt riktade mot verksamheter som inte har följt dataskyddsförordningen, GDPR. Det framgår av myndighetens årsredovisning som i dag överlämnades till regeringen.

 Lyssna

För IMY, tidigare Datainspektionen, har det gångna året präglats av pandemin, precis som för alla andra. Myndigheten har trots det fattat beslut i ett stort antal ärenden.

– Under året inledde vi 52 tillsynsärenden och avslutade 53. I 15 tillsynsärenden fattade vi beslut om sanktionsavgifter på totalt 150 miljoner kronor, säger Lena Lindgren Schelin, generaldirektör för IMY.

Schrems II?

- 16/7 2020 föll EU dom.
- Handelsavtal "Privacy Shield" upphörde samma dag.
- Personuppgifter får ej delas med USA.
- Vi får skicka e-post till amerikaner men ej skicka alla TRV e-post adresser till molntjänst.

Exempel lagmatris

Lag	Krav	Exempel	Lösning
Arkivlagen (1990:782) Arkivförordningen (1991:446)	Krav på hur viss information (tex beslut) måste arkiveras.	Ex1: Endast ett oförändrat original tex ett beslut skall kunna presenteras över många års tid.	Policy att inte ha originalbeslut i molntjänsten?
Arkivlagen (1990:782) Arkivförordningen (1991:446)	Krav på hur viss information (tex beslut) måste/får gallras.	Ex2: Gallring av information måste hanteras lagenligt.	TRV har ej register. Molntjänsten får ej gallra fritt åt TRV. Ta fram en plan tidigt implementera tekniskt!
FFS2020:9	Krav på lösning & arbetssätt	Ex1: Säkerhetsskyddsklassificerad information utanför en myndighets kontroll behöver skyddas enligt ett särskilt regelverk.	Policy, arbetssätt & teknik minimerar möjlighet till felhantering av säkerhetsskyddad information kopplat till molntjänsten.
GDPR	Digitala rättigheter för personuppgifter enligt lagkrav	Ex1: Personer skall informeras om hur deras uppgifter används.	Inga personuppgifter i molntjänsten. Personligt val.
MSBFS2020:6	Krav på klassning enligt ISO27001 & ISO 27002 innan delning med IT sourcing. Ej klassad information kan ej delas med leverantör.	Ex1: Myndigheten ska, klassa sin information avseende konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet i olika nivåer utifrån vilka konsekvenser ett bristande skydd kan få (informationsklassning). Måste dokumenteras. Denna uppgift får ej läggas på sourcing partner (molntillverkaren).	Klassning innan molntjänst som policy, får ej skapa information inne i tjänsten. Alt förklassad information.
MSBFS2020:7	Krav på lösning	Ex1: Krav på flerfaktor autentisering.	Tredjepart eller inbyggd i molntjänst.
MSBFS2020:8	Krav på rapportering	Ex1: IT incidenter måste kunna rapporteras laglydigt. Ev tekniska brister i molntjänst ej tillåtet.	Kontrollera i process och teknik i förväg.
Offentlighets- och sekretesslagen	Krav på arbetssätt.	Ex1: En allmän handling kan innehålla sekretess information. Myndigheten måste utreda det innan delning av handlingen till annan part	Arbetssätt, teknikskydd och policy.

Exempel lagmatris 2

Lag	Krav	Exempel	Lösning
Skydd för geografisk information. Lag 2016:319	Klassning av information	Ex1: Vissa bilder måste klassas på visst sätt.	Styra hur bilder och kartor hanteras i tjänsten.
Tillgänglighet till digital offentlig service	Krav på lösning	Ex1: Textning krav på video film som är publik myndighetsinformation.	Lagen omfattar specifika It tjänster inte alla IT tjänster. Berör inte digitala möten? Inspelade möten?
Totalförsvaret & beredskap	Krav på IT lösning	Ex1: Inga beroenden till andra länder tex i form av datorhall, konsulter, drift eller support.	TRV krav kring mötesinformation? Kontinuitet om landets gränser stängs på internet?
Tryckfrihetsförordningen	Krav på fungerande digitalt arbetssätt?	Ex1: Allmän handling måste lagras hos myndigheten ej hos leverantören.	Tekniskt skydd som skyddar även mot leverantörsinsyn till myndighetsinformation? Ej tillåta lagring i moln.
Tystnadsplikt vid utkontraktering av teknisk bearbetning eller lagring av uppgifter	Krav på informationsspridning	Ex1: Den information en molntjänst kan ta del av från en myndighet får ej spridas vidare.	Undvik molntjänster från länder med cyberlagar som ger landet access till kunddata.

Lösningar utifrån lagmatrisen

- Tvättad information tex systemkonton, anonymiserade fält.
- Exkludera information. Nerlåst moln.
- Skyddad information (från moln lev), CASB/EDRM.
- Privat moln leverans.
- Hybrid molnlösning, en publik & en privat (utan moln lev insyn).
- Molnlösning licensieras till svensk lev.
- Informations policy (ej teknik)

FAQ Juridik allmänt

- **Vi kan väl fokusera på att bara följa existerande prejudikat?**
 - Nej, Trafikverket behöver följa de lagtexter som pekas ut för myndighetens verksamhet oavsett avsaknad av ett gällande prejudikat. *Krav som tjänsteman.*
- **Låg risk att tillsynsmyndighet inte upptäcker eller saknar resurser för tillsyn?**
 - Nej, det är icke en hållbar strategi för Trafikverket. Hög risk m kända exempel.
- **Kan varje tjänsteman bedöma själv?**
 - Ja, men ej rekommenderat då förutsättningar saknas. Ett tveksamt "It stöd". Denna sourcing godkännes troligtvis ej i SÄPOs prövning.

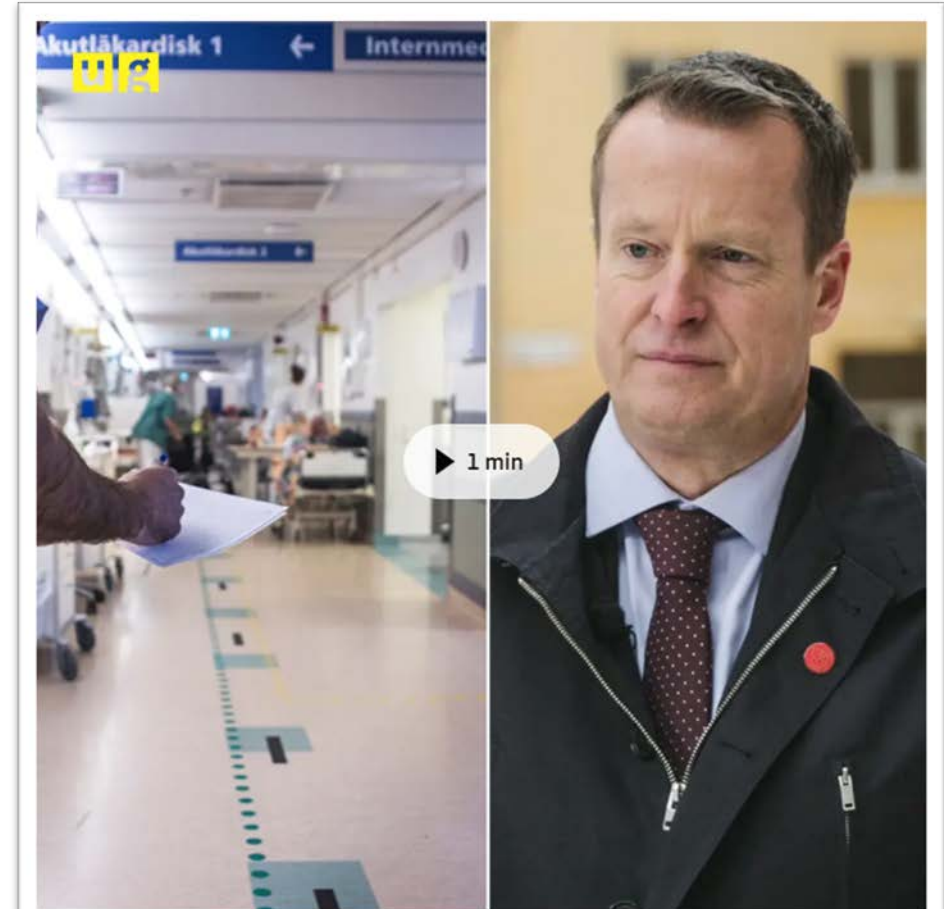

”Andra sidan av myntet”

- Cloud Act, Executive Orders, FISA 702 ger fri access till omvärldens information under tystnadsplikt.
- Samma i många länder tex Kina & Ryssland.
- SÄPO: Detta handlar också om att stärka nationella intressen.

Offentliga Sverige kämpar med frågan.

- Argument ex: "Dom skall följa svensk lag".
- USA kräver utlämning under tystnadsplikt.
- Prio; Vad säger tillsynsmyndigheterna?
- Det rasar in privata anmälningar till tillsynsmyndigheter.

Digitaliseringsminister Anders Ygeman (S) är tveksam till att region Skånes upplägg kommer att fungera – hör regiondirektör Alf Jönssons svar: "Vet inte vilka preferenser han har" Foto: SVT

Miljardavtalet i vården kan stoppas – patientuppgifter på amerikanskägda servrar

UPPDATERAD 26 FEBRUARI 2021 PUBLICERAD 26 FEBRUARI 2021

När måste IT lösningen bytas?

- Ny/uppdaterad lag.
 - När måste åtgärd till?
1. Existerande avtal.
 2. Utreda hur nästa avtal måste bli.
 3. Viss justering i återstående period.
Teknik och/eller policy.

*Panik? Riva avtal?
Tvångs byta It lösning?*

Rekommendationer digitala samverkan

På kort sikt (2021-)

1. HR - Kultur, arbetssätt och utbildning
2. IKT - Förbättra och utveckla digitala samverkanstjänster
3. Ev - Se information som en tillgång
4. IKT - Skapa större upplevelse av ett system
5. Förstärkt förmåga till koordinerad förvaltning
6. Fortsatt utredning
7. IKT - Stärka förutsättningsskapande IT-infrastruktur

1. HR - Kultur, arbetssätt och utbildning

- Fortsätt att aktivt arbeta med vår möteskultur (bl.a. REMMs 10-stegsmetod)
- Uppdatera och informera beslutat arbetssätt
- Ta fram och erbjud utbildning i digitala samverkan, arbetssätt och informationshantering (stor efterfrågan)

2. IKT - Förbättra och utveckla digitala samverkanstjänster

- Stabilisering av digital mötestjänst
- Underlätta för anslutning till våra och externa mötestjänster
- Stödfunktioner/verktyg
- Plattform för att diskutera säkerhetsskyddad information internt.
- Plattform för att diskutera sekretesskyddad information med externa parter.
- Enkelt att kunna dela stora filer med externa parter
- Identitet och behörighet
- Uppdatera dagens SharePoint (utred och inför ny version)
- Uppdatera dagens Skype (utred och inför ny version)

3. Ev - Se information som en tillgång

- Förbättra vår förmåga att hantera digital klassificering, taggning och delning av information och dokument på ett enkelt och korrekt sätt
- Öka förståelsen och kunskapen i organisationen
- Se över om fler digitala verktyg behövs för att stötta våra användare på olika sätt

4. IKT - Skapa större upplevelse av ett system

- Sammanhållen lösning för digital samverkan
- Avvaktar denna satsning då det händer mycket på marknaden som förhoppningsvis kan uppfylla våra behov

5. Förstärkt förmåga till koordinerad förvaltning

- Förstärkt förvaltning och driftsorganisationerna för digitala samverkanstjänster (möten och samarbetstjänster). Koordinerad förvaltning med Evh, HR, KM och IKT
 - Utred hur vi ska förstärka förmågan att hantera och koordinera förvaltningsfrågor som spänner över flera verksamheter.
- Exempel på behov:
 - Dedikerad användarstöd IT funktion med specialkunskaper för egna och externa parter tjänster
 - Dedikerad personal för produktion-, moderator- och teknikstöd som kan avropas inför viktigare digitala möten och konferenser

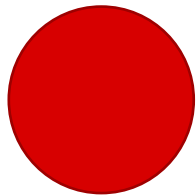
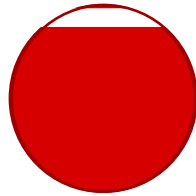
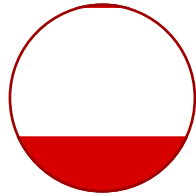
6. Fortsatt utredning

- Operativ verksamhets behov
- Kontinuitetsplaner för digitala samverkanstjänster
- Fortsatt bevakning av leverantörer tjänster/lösningar (samverkan med andra myndigheter)
- Fortsatt samarbete med andra myndigheter
- Förslag på inriktning, åtgärder och lösningar att jobba med under steg 2

7. IKT - Stärka förutsättningsskapande IT-infrastruktur

1. Stärka nät och tillhörande infrastruktur för att möjliggöra god kvalitet för digitalt arbetssätt för användare internt och på distans.

Ex Stödsystem för informationshantering

Information governance:

- Informationsmodell
- Informationsklassning
- Informations- ägarskap & förvaltning
- Centralt hanterade metataggar

Enterprise Digital Rights Management (EDRM):

- Klassning från enskild användare.
- Slut användargränssnitt MS Office, Autodesk, Adobe.
- E-post hantering med bilagor.
- Informationsskydd oavsett lagringsplats (moln)

Data Loss Prevention (DLP):

- Skydd under rörelse & användning tex Kopiering, flytt, e-post osv
- Kan stoppa, larma eller logga

Alla övriga IT säkerhetsförmågor

- Antivirus
- Brandvägg
- CASB
- Central säkerhetsövervakning (SIEM)
- **En separat IT miljö för nivå 5 information.**
- Logghantering
- Software defined infrastructure (SDI)
- M.m.

Stödförmåga för digital informationsklassning

Tips från Trafikverket runt moln & myndighetsfrågan

Hur jobbar TRV med (moln-)frågan?

1. Förstå: Informera
2. Focus: Molngrupp internt.
3. Lösning: Jaga lösning med leverantörerna, tydliga krav och målbilder.
4. Samarbete: eSam + direkt mot Skatteverket, FK mlf.
5. Stöd: Verktyg och processer (förbättra verksamhet & hantera IT)

Mognadstrappan

Microsoft patents tech to score meetings using body language, facial expressions, other data

BY TODD BISHOP on November 28, 2020 at 9:33 am

f Share 872

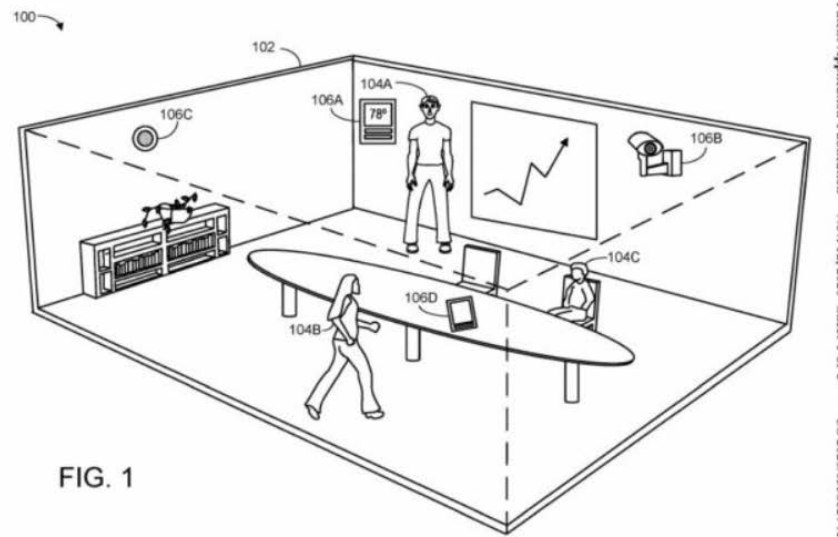
Tweet

Share

Reddit

Email

Become a GeekWire member

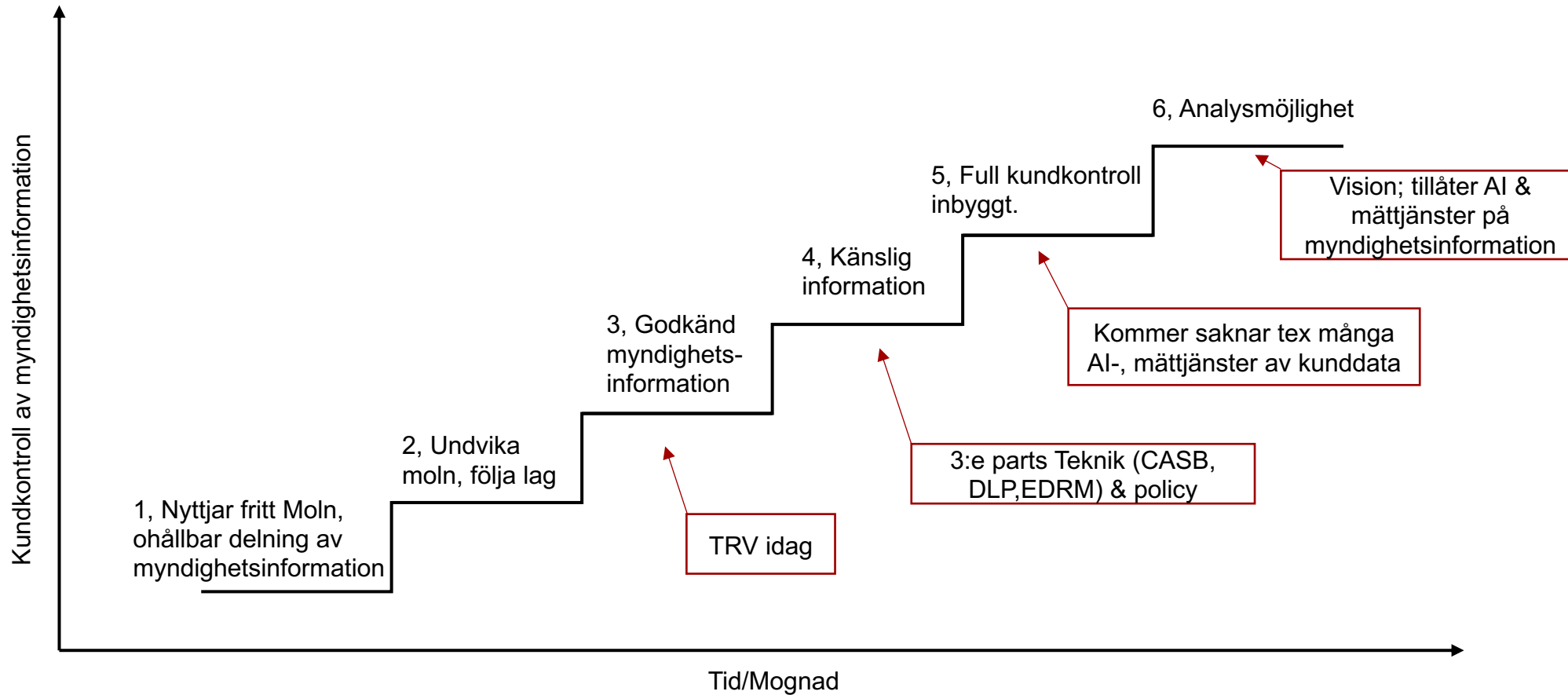
Microsoft's "Meeting Insight Computing System," as described in patent filings, would use cameras, sensors, and software tools to monitor the people and the conditions in a meeting, as well as post-meeting surveys, to create a "quality score" for the meeting. (Microsoft Diagram, via USPTO)

Microsoft is facing criticism for its new "Productivity Score" technology, which can measure how much individual workers use email, chat and other digital tools. But it turns out the company has even bigger ideas for using technology to monitor workers in the interest of maximizing organizational productivity.

Hur måste lösningen se ut?

1. Bättre kundkontroll över kunddata i moln.
2. Svenska lagar ändras (ingen sekretess).
3. Utländska lagar ändras (inget krav på insyn).

Mognadstrappa moln & myndigheter

”All myndighetsinformation kan inte ligga i amerikanskägd privat It infrastruktur”

Nyckeln till moln & myndigheter

Vilken myndighetsinformation?

Arbetsätt?
 Beslut?
 Ekonomisk information?
 Hållfasthet för broar?
 Hälsfrågor?
 Krisberedskap?
 Olycksutredningar?
 Personalärenden?
 Status kring It & transport?
 Trafikstyrning?
 Upphandlingar?

Vilken Molntjänst?

- Varje molntjänst är unik.
- Ändras löpande.
- Kan kräva viss företagsinformation & teknisk integration med kunden.
- Tjänster byggs på kunddata tex effektivitet.
- Kina och USA bakom de flesta molntjänster.

Hitta ersättning för molntjänster?

+

+

+

=

Informationsklass & behov?

Multipla lösningar?

Arbetsätt?

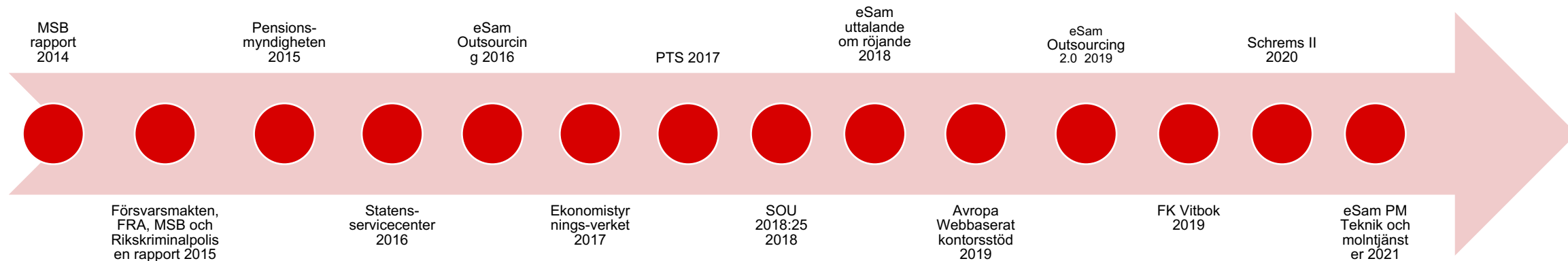
Ersättningstjänst

Nyckeln till molntjänster?

- Samarbeta med liknande verksamheter (beslut, krav, verktyg).
- Förstå utbudet mycket bättre.
- Förstå molntjänsterna innan & utan.
- Städa myndighetsinformation, ha kontroll.
- Nya arbetssätt? Inte bara teknisk lösning.
- Om inte hemlisar får delas i molnet, hur delar vi då dessa?
- **Hur borde en modern myndigheten tänka?**

Lösning via myndighetssamarbete?

Ex Kronologi moln & myndigheter.

Rätt fokus som myndighet.

Alternativ

Om "nej" till moln X så vadå istället?

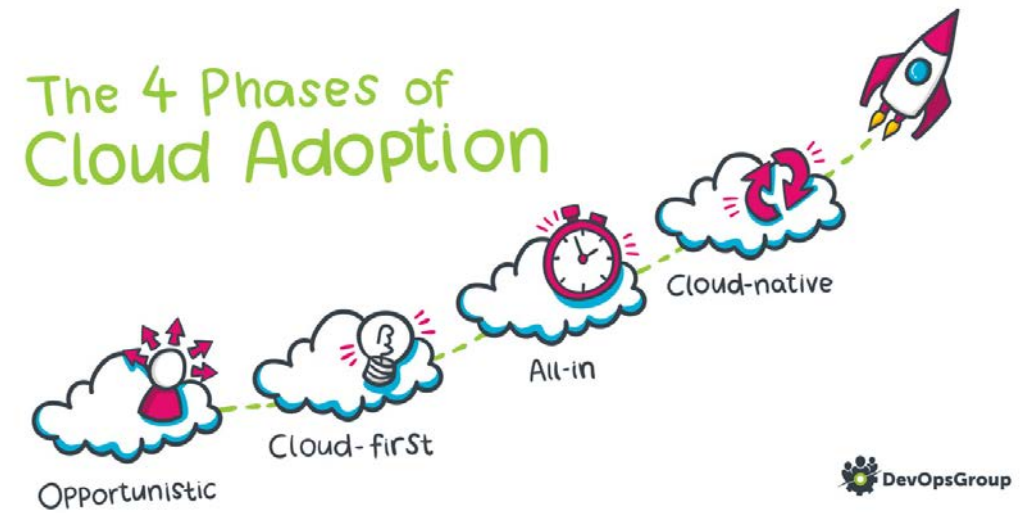
- Övriga marknaden, inte bara de stora.
- Myndighetsgemensamma listor?
- Statliga moln.
- Sammansatta (1 = 2) lösningar.
- Öppen källkod kontra köpta lösningar.

Hur kan hela offentliga Sverige kravställa alla molntjänster?

Hur kan man påverka en hel bransch?

Varför behövs ARK?

- Moln är designade för alla, inte för myndighetsinformation.
- Alla molntjänster måste utredas av alla myndigheter.
- En hjälp för leverantören.
- Allmänna krav till alla moln. Inte alla krav för alla moln.
- Ett bra komplement till gemensamma beslut.

Allmänna & rimliga krav (ARK) ex

1. Ej beroende av annat land.
2. Kund äger identiteten.
3. Inloggning hos kund, privat.
4. Licenshantering utan personuppgift.
5. Styra lagring enligt egen ISO 27001/2 (fungerande Hybrid eller privat).
6. Styra telemetri enligt informationsklassning.
7. Loggning och backup privat.
8. Exithantering, rätten att bli glömd.

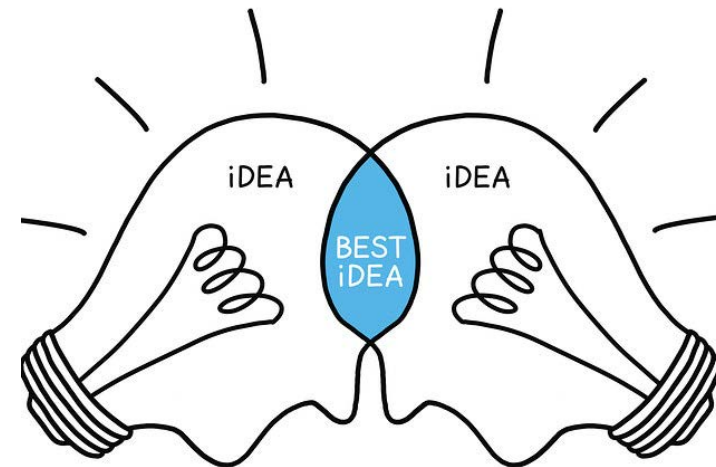

Gemensamma beslut

- För tydlighet.
- Bättre kravdialog.
- Naturligt resultat efter samarbete.
- Trafikverket är delaktiga i sådant arbete.

Alla måste utreda varje molntjänst själva men...

- Gemensamma verktyg för detta. Förslagsvis;
 - Lagmatris.
 - Gemensamma huvudkrav (ARK) som deklARATION.
 - Pedagogiska verktyg.
 - Dela smarta arbetsprocesser.
 - Gemensamma beslut.
 - Gemensam tekniktest.
 - Tillsynsmyndighets certifikat?
- Myndighetssamverkan
 - Delade listor & utredningar
 - Gemensamma leverantörsträffar.

Frågor?